

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENMEYE İLİŞKİN ALGILARI

PERCEPTIONS OF PRIMARY SCHOOL TEACHER CANDIDATES ABOUT LIFELONG LEARNING

Melek DEMİREL*, Esed YAĞCI**

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarını belirlemektir. Çalışma grubunu Hacettepe Üniversitesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nın son sınıfında öğrenim görmekte olan 21 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma, nitel araştırma deseni olan olgu bilim deseninde yapılmış, veriler görüşme tekniği ile elde edilmiş ve betimsel analizle çözümlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmenin anlamına ve yaşam boyu öğrenme becerilerine ilişkin görüşlerinin alan yazındaki tanımlarla benzerlik gösterdiği saptanmıştır. Yaşam boyu öğrenme kavramı bazı katılımcılar tarafından öğrenme zamanı ile ilişkilendirilmiş, bazı katılımcılar tarafından da kişisel gelişim ve uyum açılarından ele alınmıştır. Öğretmen adaylarına göre ilköğretim programlarında yer alan temel beceriler yaşam boyu öğrenmeyi geliştirici nitelikte olmakla birlikte bu becerilerin öğrencilere kazandırılmasında sorunlar yaşanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Yaşam boyu öğrenme, , yaşam boyu öğrenme becerileri, sınıf öğretmeni adayı

ABSTRACT: The aim of this study is to determine the perceptions of primary school teacher candidates about lifelong learning. The study group of this study has included 32 senior students studying at Hacettepe University, Department of Elementary Education. A phenomenological research design is used as a qualitative research technique in this study. Data were gathered through a semi-structured interview and analyzed via descriptive analysis. According to the findings of the research, there exists a similarity between the thoughts of teacher candidates about lifelong learning and the base lines of the definitions of the term in literature. Some participants have associated the term lifelong learning with the time of learning and some identified it with self-improvement and adjustment. With respect to the thoughts of teacher candidates, the basic skills taking place in elementary school curricula are formative. However, some problems are experienced while teaching these skills to students.

Key words: Lifelong learning, lifelong learning skills, primary school teacher candidate

1. GİRİŞ

Günümüz teknoloji ve bilgi çağında bireylerin var olabilmesi ve yaşam koşullarını iyileştirebilmesi için sahip olmaları gereken en önemli becerilerden biri yaşam boyu öğrenmedir. Bireylerin bilgi toplumuna uyumunu kolaylaştıran yetişkin eğitimi ve sürekli eğitim gibi kavramlarla birlikte kullanılan, formal eğitimin sınırlarının dışına çıkan ve informal eğitimi de içine alan yaşam boyu öğrenme, kişilerin yaşamları boyunca kazandıkları her türlü bilgi, değer, beceri ve niteliğin beşikten mezara kadar olan süreçte kazanılması ve güncellenmesi anlamına gelmekte ve tüm bu bilgileri, değerleri, becerileri ve anlayışları gerçek yaşamda uygulayabilmeyi sağlayan destekleyici bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Candy, 2003).

Bilgi toplumlarında öğrenmenin gerçekleşmesi bilgi toplumunun devamlılığı için bir önkoşuldur ve günümüz eğitim anlayışının en büyük amacı bağımsız bir şekilde yaşam boyu öğrenebilen bireyler yetiştirmektir (Breivik, 2000). Bireylerin gereksinim duydukları bilgi ve becerileri her yaşta öğrenebilmelerine olanak sağlayan yaşam boyu öğrenme, insanlara bilgilerini güncelleştirme, yaşamlarını etkileyen ve değiştiren önemli gelişmeleri anlama ve kavrama, ufuklarını

* Doç.Dr., Hacettepe Üniversitesi, e-posta: mdemi@hacettepe.edu.tr

** Yrd.Doç.Dr., Hacettepe Üniversitesi, e-posta: esed@hacettepe.edu.tr

genişletme; kişisel, mesleki ve entelektüel düzeylerini bilinçli bir şekilde genişletme olanağı tanır (Akkoyunlu, 2008). Peters (2009: 223) yaşam boyu öğrenmenin hızlı bir biçimde tüm eğitim ortamlarında kendini göstereceğini ve geleneksel kurumların buna ayak uydurmak zorunda kalacağını belirtmektedir. Ülkelerin kalkınması ve gelişmesi için gerekli olan bilginin üretildiği ve insan kaynaklarının yetiştirildiği yüksek öğretim kurumları da “yaşam boyu öğrenen” birey yetiştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Toplumsal refahın artması ve yaşam standartlarının yükseltilmesinde yükseköğretim kurumlarının katkıları yadsınmaz. Bir toplumda yükseköğretim görmüş bireylerin sayısı arttıkça, yaşam boyu öğrenme kavramı toplum hayatına girmiş ve toplumsal değişim de o ölçüde hız kazanmış olmaktadır (Gediklioğlu, 2005).

Yaşam boyu öğrenme; bilgiyi, beceriyi ve yeterlikleri iletme amacıyla kişisel, sivil, sosyal ve iş ile ilgili perspektiflerden yaşam boyunca yürütülen tüm öğrenme faaliyetlerini tanımlayan bir olgudur (Avrupa Komisyonu, 2006). Yaşam boyu öğrenme toplumun her bireyinin ilgi ve ihtiyaçlarına dönük, her yerde gerçekleştirilen bir eğitim etkinliğidir. Bu etkinlikler bireyin sadece bilgi ve beceri kazanmasını amaçlamamakta; aynı zamanda onları topluma kazandırma ve toplumsal dönüşümün parçası haline getirme işlevini de görmektedir. Yaşam boyu öğrenme insanlara bilgilerini güncelleştirme; yaşamlarını etkileyen ve değiştiren önemli gelişmeleri anlama ve kavrama; ufuklarını genişletme; kişisel, mesleki ve entelektüel düzeylerini bilinçli bir şekilde genişletme olanağı tanır. Yaşam boyu öğrenmenin amaçlarını üç temel başlık altında toplamak mümkündür: (1) Niteliği yüksek iş gücü oluşturmak/yetiştirmek, (2) Daha başarılı bir yaşam için kişisel gelişmeyi sağlamak ve (3) Daha güçlü bir toplum oluşturmak (Chapman ve Aspin, 1997). Jarvis(2009: 12)'e göre ise yaşam boyu öğrenmenin amaçlarından birisi öğrenme kültürü oluşturmak, diğeri sosyal ve ekonomik yenilenmeyi gerçekleştirmektir. Bireylerin, ailelerin, kadınların, çocukların, yaşlıların ve her türlü sivil toplum örgütlerinin kendilerini geliştirme ve yenilemelerine imkan sağlayacak öneriler "yaşam boyu öğrenme" kapsamında irdelenmektedir (DPT, Özel İhtisas Komisyon Raporu, 2001:3) Son yıllarda önem kazanan yaşam boyu öğrenme yaklaşımı giderek bu anlayışa sahip olan ya da olmayan eğitim kurumlarının niteliğini de belirlemektedir. Özellikle yükseköğretim ve sonrasında bireylerin hızla değişen bilgi ve beceri ihtiyaçlarına ilişkin öğrenme uygun yöntemleri geliştirmeleri öğrenmeyi öğrenme becerileri yani yaşam boyu öğrenme becerileri ile ilişkilidir.

1.1 Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri

Yaşam boyu öğrenmenin temel yeterlikleri; ana dilde iletişim becerileri, yabancı dilde iletişim becerileri, matematik okuryazarlığı ve fen ve teknolojiye temel yeterlikler, dijital yeterlikler, öğrenmeyi öğrenme yeterliği, sosyal ve vatandaşlığa ilişkin yeterlikler, girişimcilik ve kültürel ifadelendirme şeklinde sıralanmıştır (Adams, 2007; Avrupa Komisyonu, 2001; Avrupa Konseyi, 2006).

Yaşam boyu öğrenme becerileri öğrencilerin sadece örgün eğitimleri boyunca kazandıkları belli bilgilerle değil, örgün eğitimleri sona erdikten sonra da kendilerini geliştirmeye nasıl devam edebilecekleriyle ilgilidir. Yaşam boyu öğrenen bireyin özellikleri incelendiğinde, meraklılık, yeni gelişmelere ve konulara karşı ilgili olma, bilgi okuryazarlığı, örgütlenme ve öğrenme becerilerine sahip olma vb. özelliklerin belirtildiği görülmektedir (Akkoyunlu, 2008:14). Dong (2004)'a göre yaşam boyu öğrenme becerileri arasında bireyin kendini yönetebilmesi, bilgiyi bulma ve değerlendirme yeteneği, eleştirel düşünme becerileri, iletişim becerileri, kişilerarası duyarlılık, problem çözme becerileri, planlama yeteneği, alternatifleri değerlendirme yeteneği ve takım içinde çalışma yeteneği başta gelmektedir. Yaşam boyu öğreneni; öğrenmeyi öğrenme, bilgiyi yaratmayı öğrenme, yaşam boyu öğrenmeyi sürdürme, risk ve sorunlarla baş etme gibi yöntembilimsel becerilere ve bunun yanında matematik, fen, bilgi ve iletişim teknolojileri, problem çözme, analitik beceri, yabancı dil bilgisi gibi teknik becerilere sahip olmalıdır. Yaşam boyu öğrenenin sahip olması gereken bu beceriler, bireyin yaşam boyu öğrenmedeki başarısına katkı sağlayan önemli etkenlerdir (Scales, 2008; Akt;Günüç, Odabaşı ve Kuzu, 2011). Yaşam boyu öğrenenin bu becerilere sahip olması için eğitim kurum ve kuruluşların gereken ortam ve olanakları sağlaması gerekmektedir (Avrupa Komisyonu, 2002; Dowling ve diğerleri, 2004; Akt; Günüç, Odabaşı ve Kuzu, 2011).

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarını belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin algıları ve yaşam boyu öğrenmenin önemine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmeni adaylarına göre, çağdaş bir öğretmenin kişisel ve mesleki gelişim açısından sahip olması gereken yaşam boyu öğrenme becerileri nelerdir?
3. Sınıf öğretmeni adayları, ilköğretim programlarının yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirme açısından işlevselliğini nasıl değerlendirmektedir?

2. YÖNTEM

Araştırma, öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla, algıların ve olayların doğal bir ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasını sağlayan nitel araştırma yöntemlerine göre yürütülmüştür. Bu araştırma, nitel araştırma deseni olan olgu bilim deseninde yapılmıştır. Bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarma olgu bilim araştırma deseninin amacıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Burada incelenecek olgu yaşam boyu öğrenme olarak belirlenmiştir.

2.1 Çalışma Grubu

Olgu bilim araştırmalarında veri kaynakları araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışı vurabilecek bireyler ya da gruplardan seçilmektedir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmaya katılacak öğretmen adaylarının seçiminde, adayların ilköğretim programları hakkında bilgi sahibi olmaları istendiğinden 2011-2012 öğretim yılında Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 125 son sınıf öğrencisi içerisinde 21 öğretmen adayı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin tümü araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır.

2.2 Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak görüşme kullanılmıştır. Görüşme, başkalarının düşünce algılarına ilişkin veri toplamak ve bakış açılarındaki çeşitlilik ve farklılıkları yakalamak için en uygun veri toplama yöntemidir (Patton, 2002, 341-348). Araştırmada öğretmen adaylarının görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formları ile elde edilmiştir. Görüşme formunun hazırlanmasında sorulacak soruların ana başlıklar biçiminde oluşturulmasına dikkat edilmiş ve daha sonra üç öğretmen adayı ile ön görüşme yapılmıştır. Ön görüşme yapılan bu adaylar daha sonra araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Görüşme formunun kapsam geçerliğini saptamak için iki uzmandan görüş alınarak forma son şekli verilmiş ve form uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

2.3 Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler betimsel analizle çözümlenmiştir. Betimsel analiz yaklaşımı, verilerin araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre organize edilmesine ve görüşmede kullanılan sorular veya boyutlar dikkate alınarak sunulmasına imkan vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Bogdan ve Biklen, 1998). Betimsel analiz dört aşamada gerçekleştirilmiştir. Bunlar, betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve bulguların yorumlanmasıdır. Betimsel analiz sürecinde, öncelikle araştırma soruları dahilinde bir çerçeve oluşturulmuş, veriler bu çerçeveye göre işlenerek tanımlanmıştır. Elde edilen veriler, görüşme sürecinde kullanılan sorular dikkate alınarak sunulmuş ve anlaşılır bir biçimde betimlenmeye çalışılmıştır. Analiz sürecinde, görüşme soruları temel alınarak tematik çerçeve oluşturulmuştur.

Araştırmaya katılanların görüşme sorularına verdikleri yanıtlardan alt temalar oluşturulmuş ve katılımcıların görüşleri kodlanarak veriler sınıflandırılmıştır. Ayrıca, alt temaların hangi sıklıkta tekrar ettiği hesaplanarak frekans olarak tablolaştırılmıştır. Bunun yanı sıra, katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmak suretiyle temalar çarpıcı görüşler yansıtılarak desteklenmiştir. Doğrudan alıntılarda frekansı yüksek olan görüşlere daha çok yer verilmiştir. Alıntılarda katılımcıların gerçek isimlerinin değil, araştırmacılar tarafından verilen kod isimlerin kullanılması tercih edilmiştir. Benzer şekilde araştırma bulgularının gerçeğe yakınlığını ve doğruluğunu sağlamak amacıyla her bir görüşme metninin analizi iki araştırmacı tarafından yapılmıştır. Birbirinden bağımsız yapılan analiz sonuçları karşılaştırılarak veri analizine son şekli verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini gerçekleştirmek amacıyla, veriler iki araştırmacı tarafından incelenerek P (Uzlaşma yüzdesi)=[(Na (Görüş birliği) +Nd(Görüş ayrılığı)] x100 (Miles ve Huberman,1994) formülü kullanılmış ve yapılan hesaplamalar sonucunda P=%92 değeri bulunmuş ve araştırma güvenilir kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Oluşturulan tematik kodlamalar ışığında elde edilen bulgular bazı öğrenci görüşlerinden doğrudan alıntılarla birlikte aşağıda sunulmuştur.

3.1 Yaşam Boyu Öğrenmenin Anlamı

Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmenin anlamına ilişkin görüşleri ile frekans dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmenin Anlamına İlişkin Görüşleri

1. Yaşam boyu öğrenmenin anlamı	f
1.1 Öğrenmenin yaşam boyu devam etmesi	14
1.2 Zaman sınırı olmayan süreç	12
1.3 İhtiyaç duyulan bilgiye ulaşmak için gönüllü öğrenme faaliyeti	11
1.3 Öğrenimin her koşulda devam ettirilmesi	11
1.4 Bireyin mesleki açıdan kendini geliştirmesi (çalıştığı ya da çalışmak istediği alanda)	10
1.6 Bireyin kendisi için gerekli bilgi ve becerileri kazanma çabası içinde olması	7
1.7 Gelişen ve değişen bilgi ve topluma uyum için öğrenme süreci	3
1.8 Okul sonrasında yaşam boyu devam eden öğrenme	2
1.9 Bilgiye ulaşma yollarını ve bu bilgileri nasıl kullanılacağını öğrenmesi	2
1.10 Deneyimi öğrenme fırsatına dönüştürmek	2

Katılımcıların yaşam boyu öğrenme kavramını nasıl açıkladıklarına ilişkin görüşleri alınmıştır. Görüşme verilerinin analizi sonucunda yaşam boyu öğrenme kavramının bazı katılımcılar tarafından **öğrenme zamanı** ile ilişkilendirilerek açıklandığı, bazı katılımcılar tarafından da **kişisel gelişim ve uyum** açısından ele alındığı belirlenmiştir.

Görüşme verileri incelendiğinde yaşam boyu öğrenme kavramını öğrenme zamanı ile ilişkilendiren bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir.

“...Yaşam boyu öğrenme, okul eğitim hayatını ve aynı zamanda okul eğitim hayatı dışındaki aile ortamında ve toplumsal ortamda öğrenmeyi de kapsayan, zaman sınırı olmayan bir süreçtir...” K11.

“Öğrenim her koşulda devam ettirilmelidir. Yani bir birey için bulunduğu durum yeterli olmamalı daha çoğunu öğrenmesi için teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.” K2.

“Yaşam boyu öğrenme öğrenimin sadece formal olarak okulda alınan eğitim sonrası durmaması, çeşitli nedenlerle – kişisel gelişim, mesleki gelişim vb. sürekli devam etmesidir. Yaşam boyu öğrenme ara ara kesintiye uğrasa da kişinin hayatı boyunca devam eden öğrenmedir.” K 14.

“Yaşam boyu öğrenme; öğrenmenin belli bir yaş dilimi ve belli bir süreyle, planlı ve örgütlü bir kurum içerisinde sınırlı kalmaması, öğrenmenin tüm yaşam boyu, hemen her alanda gerçekleşebileceği düşüncesidir.” K4.

Yukarıdaki alıntılar incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin zaman sınırı olmayan bir süreç, öğrenimin yaşam boyu ve her koşulda devam ettirilmesi ve öğrenmenin okul sonrasında da öğrenmenin devam etmesi biçiminde ele alındığı anlaşılmaktadır.

Yaşam boyu öğrenme kavramını **kişisel gelişim ve uyum** ile ilişkilendiren bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir.

“YBÖ bence bireylerin onlara yaşam boyu gerekecek bilgi ve becerileri kazanmak için, en erken yaşlarından en ileri yaşlarına dek öğrenme çabası içinde olmasıdır.” K 4.

“Bireylerin doğumdan ölüme kadar, yaşamları boyunca, ihtiyaç duydukları (ilgi alanları, meslek alanları ya da yaşamsal ihtiyaçları olabilir) bilgiye ulaşmak için gönüllü olarak öğrenme faaliyetlerine katılmalarıdır.” K12.

“Bende ilk çağırttığı şey, özellikle hayatının belli bir döneminde meslek ya da çalışma alanı değiştirmek isteyen bireylerin (daha iyi kariyer isteyen, mesleğine yabancılaşan, bireyler filan mesela), yönelmek istedikleri yeni alanla ilgili eğitim alması olayıdır. Ayrıca birey halihazırda çalıştığı alanla ilgili birikimini artırmak, böylece sektöründe kariyer ve yükselme olanaklarını artırmak için de bu tip bir eğitim alabilir.” K9.

“Bir kişinin doğumundan ölümüne kadar geçen sürede sürekli bir şeyler öğrenebileceğini düşünerek hayatındaki herşeye potansiyel öğretmen olarak bakmasıdır!” K22.

Yukarıdaki görüşme verileri incelendiğinde bazı katılımcıların yaşam boyu öğrenmenin bireyin kendisi için gerekli bilgi ve becerileri kazanma çabası içinde olması, ihtiyaç duyulan bilgiye ulaşmak için gönüllü öğrenme faaliyeti, bireyin mesleki açıdan kendini geliştirmesi (çalıştığı ya da çalışmak istediği alanda), gelişen ve değişen bilgi ve topluma uyum için öğrenme süreci ve deneyimi öğrenme fırsatına dönüştürmek biçiminde ele alındığı anlaşılmaktadır.

3.2 Yaşam Boyu Öğrenmenin Günümüzdeki Önemi

Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmenin günümüzdeki önemine ilişkin görüşleri ve frekans dağılımları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmenin Öneme İlişkin Görüşleri

2. Yaşam boyu öğrenmenin önemi	f
2.1 Hızlı değişime uyum sağlamak	14
2.2 Bireysel ve mesleki alanda değişime uyum sağlama	12

Yaşam boyu öğrenmenin günümüzdeki önemine ilişkin bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Eski zamanlarda en çok bilen kişiler en yaşlı kişiler olurdu. Çünkü o zamanlar yaşam koşulları ve bilgi birikimi çok yavaş değişir, bu yüzden en uzun yaşamış kişiler en çok şeyi bilen kişiler olurdu. Öte yandan, günümüzde yaşam koşulları eskisine göre çok daha hızlı değiştiği ve geliştiği için, bireyler yaşamın gerisinde kalmamak için sürekli öğrenme durumundadır. Dolayısıyla yaşam boyu öğrenme gittikçe daha önemli olmaktadır.” K17.

“Teknoloji ve iş dünyasında yaşanan ilerlemeler, insanların devamlı olarak bireysel ve mesleki anlamda gelişmelerini zorunlu kılmaktadır. Yeni sistemler, programlar veya makineler, bireylerde farklı özelliklerin, bilgi ve becerilerin bulunmasını gerektirmektedir. Bu durumda yaşam boyu öğrenme, tüm bu ilerlemeler ve gelişmeler karşısında bireyin sosyal ve meslek alanına uyum sağlaması için bir fırsat olarak görülebilir.” K5.

“Mevcut bilginin çok çabuk güncelliğini yitirdiği bir zamanda bulunmaktayız. Gerek küresellikten gerekse bilgi üretimi çokluğundan mevcut bulunan bilgiler doğruluğunu ve geçerliliğini çabuk yitirebilmektedir. Bu da öğrenimin devamlı kılınması için önemli bir nedeni oluşturmaktadır.” K20..

“Günümüzde öğrenme sadece üniversite ya da mesleki eğitimden oluşmamaktadır. Günlük yaşama ayak uydurmak, başka alanlarda kendini geliştirmek için de yaşam boyu öğrenmenin gerekli olduğunu düşünüyorum.” K8.

“Geçmişte, yüzlerce yıl boyunca nesilden nesile aktarılan ve yaşam için yeterli olan az düzeydeki bilgi ve becerinin aksine günümüz gelişmiş dünyasında teknoloji, bilgi seviyesi ve toplumsal yaşamın dinamikleri baş döndürücü bir hızla değişmektedir. Şüphesiz, bilişim çağındaki bilgi toplumu bireyleri için yaşam boyu öğrenimin önemini tartışmak yersizdir.” K13.

“Yaşam boyu öğrenmenin çağın getirdiği yeniliklere adapte olmak ve kişinin farklı ortamlara uyum sağlamasını kolaylaştırmak açısından önemli bir kavram olduğunu düşünüyorum.” K4

Yukarıdaki görüşme verileri incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin bireysel ve mesleki alandaki hızlı değişime uyum sağlamak açısından önemli görüldüğü anlaşılmaktadır.

3.3 Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişim Açısından Sahip Olması Gereken Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri

Öğretmen adaylarına göre, öğretmenlerin sahip olması gereken yaşam boyu öğrenme becerilerine ilişkin görüşleri ve buna ilişkin frekans dağılımı Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: Öğretmen Adaylarının, Öğretmenlerin Sahip Olması Gereken Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerine İlişkin Görüşleri

4. Öğretmenlerin sahip olması gereken yaşam boyu öğrenme becerileri	f
3.1 Bilişsel beceriler	14
Bilgi okur-yazarlığı, etkili teknoloji kullanımı/teknoloji okur-yazarlığı, üst düzey düşünme becerileri, öğrenmeyi öğrenme, öz yönetim, araştırma becerileri, öz farkındalık, bilimsel düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme, bilgiye ulaşma yollarını bilme	
3.2 Duyuşsal beceriler	18
Öğrenmekten keyif alma/sürekli öğrenme çabası/güncel bilgiyi takip etme isteği/kişisel gelişim için çaba harcama/öğrenmeye olumlu tutum/merak/öz güven/araştırmaya olumlu tutum/öz yeterlik /grup çalışmasına yatkınlık/sorumluluk sahibi olma/açık fikirlilik/yeniliklere açık olma/öğrenmeye açık olma/amaca dönük olma/	
3.3 Sosyal beceriler	12
Grup çalışmasına yatkınlık/paylaşmaya gönüllü olma/sosyalleşme/etkili iletişim/girişimcilik	

Tablo 3’de görüldüğü öğretmenlerin sahip olması gereken yaşam boyu öğrenme becerileri bilişsel, duyuşsal ve sosyal beceriler olarak sınıflandırılmıştır. Bu gruplara ilişkin bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“Öğretmenler de her şeyi bildikleri yanılgısından kurtulup öğrenmeyi sürdürmeye devam etmeli.” K1.

“Teknolojik ve bilimsel gelişmeleri takip etmeleri –ki bunu yapabilmek için iyi düzeyde araştırma becerisine de sahip olmaları gerekmektedir- ve bu gelişmelere ayak uydurabilecek eğitimleri almaları gerekmektedir. Dolayısıyla bu bireylerin de öz-düzenleme, öz-değerlendirme ve öz-güdüleme becerilerine sahip olmaları gerekmektedir.”K12.

“Yeniliklere açık olmak, bilgiye aç olmak, sabırlı olmak vs...”K21.

“Öncelikle öğrencilerin bir şeyler öğrenmenin tadına varması sağlamalı, onları bir şeyler araştırma ya da ilave kitaplar okumalarını sağlamalı, onların öz-yeterliklerini ve öz-güvenlerini yükseltmelerine yardımcı olmalıdır.”K8.

“Günümüzde öğretmenlerin mesleki gelişim açısından sahip olmaları gereken en önemli beceriler; mesleki gelişmeleri takip etmeleri ve öğrencilerini bu gelişmelerden haberdar etmeleri ve ders içeriğini her zaman güncel tutmaları için yenilemeleridir.”K9.

Yukarıdaki görüşme verileri incelendiğinde öğretmenlerin sahip olması gereken en önemli yaşam boyu öğrenme becerileri olarak öğrenmeye karşı olumlu tutum sahibi olma, öğrenmekten keyif alma, kişisel gelişim için çaba harcama, meraklılık gibi duyuşsal özelliklerin; üst düzey düşünme becerileri, teknolojiyi etkili olarak kullanma, bilgi okur-yazarlığı gibi bilişsel özelliklerin ve paylaşma, etkili iletişim kurma gibi sosyal becerilerin belirtildiği görülmektedir.

3.4 İlköğretim Programlarının Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerini Geliştirme Açısından Değerlendirilmesi

Öğretmen adaylarının ilköğretim programlarının yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirme açısından işlevselliğine ilişkin görüşleri ve görüşlerine ilişkin frekans dağılımı Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarına Göre İlköğretim Programlarının Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerini Geliştiren Özellikleri/Boyutları

5. İlköğretim Programlarının Yaşam Boyu Öğrenmeyi Geliştiren Özellikleri/Boyutları	f
5.1 Yapararak yaşayarak öğrenmeye dayanması	7
5.2 Günlük yaşamla ilişkilendirilebilir olması	5
5.3 Öğrenmeyi öğrenme yöntemlerini içermesi	4
5.4 Etkin katılımı desteklemesi	3
5.6 Kazanımların yaşam boyu öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olması	3
5.7 Kalıcı öğrenmeyi desteklemesi	2
5.8 Öğrenci merkezli olması	2
5.9 Sorumluluk duygusunu kazandırmayı hedeflemesi	1
5.10 Zihinsel gelişimi destekleyici olması	1
5.11 Bireysel farklılıklara önem vermesi	1
5.12 İşbirliği ile öğrenmeyi desteklemesi	1
5.13 Yapılandırmacı yaklaşıma dayanması	1
5.14 İlerlemecilik felsefesine dayanması	1
5.15 Ara disiplinlerin olması	1
5.16 Sarmal bir yapıya sahip olması	1
5.17 Okul dışı etkinlikleri içermesi	1

Öğretmen adaylarına göre, ilköğretim programlarının yaşam boyu öğrenmeye yönelik özelliklerinin başında yapararak yaşayarak öğrenmeye dayanması, günlük yaşamla ilişkilendirilebilir olması ve öğrenmeyi öğrenme becerisini geliştirici özellikleri içermesi gelmektedir. Bu konudaki bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“Öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmesine olanak sağlaması, öğrencilere öğrenmeyi öğretme yöntemlerinin öğretilmesi. Öğrenciyi derse etkin katma ve işbirliğiyle öğrenme”.K11.

“Kazanımların yaşam boyu öğrenmeyi geliştirici nitelikte olduğunu düşünüyorum. Ayrıca öğrencilerin bilgileri günlük yaşama aktarabilmesini sağlıyor.”K9.

İlköğretim programlarının yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirmeye hizmet etme açısından işlevselliğini/yeterliğini öğretmen adaylarının yarısı (n=11) yeterli bulurken, yarısı ise (n=9) yeterli bulmadığını belirtmiştir. Programı yetersiz bulan öğrencilerin açıklamaları ve buna ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: İlköğretim Programlarının Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerini Geliştirme Açısından Zayıf Yönleri

5. Programın Zayıf Yönleri	f
5.1 Uygulamadan çok kurama yönelik olması	5
5.2 Programdaki temel becerilerin kazandırılmaması	4
5.3 Teknolojiden etkin biçimde yararlanılmaması	4
5.3 Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme becerilerini tam olarak bilmemesi	1
5.4. Etkinliklerin fazla zaman alması	1
5.5 Sınıf dışı etkinliklerin sayısının az olması	1
5.6 Maddi açıdan zorlaması	1

İlköğretim programlarını yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirme açısından yetersiz bulan öğretmen adayları bunun nedenleri olarak öncelikle hedeflenen becerilerin uygulanmasında sıkıntılar yaşandığını, programlardaki temel becerilerin sağlanması için çeşitli kazanım ve etkinliklere yer verildiğini ancak bunlara ulaşamadığını (etkinliklerin fazla zaman alması, maddi zorluklar vb.nedenlerle), teknolojiden yararlanma konusunda da yetersizlikler ve bölgesel farklılıklar olduğunu belirtmişlerdir. Buna ilişkin olarak bazı öğrenciler görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Planlandığı şekliyle yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmeyi amaçlasa da birçok eksik yanı var ve uygulanması aşamasında çok fazla eksikliği var.”K.19.

“İlköğretim programları ilerlemecilik felsefesine ve yapılandırmacılık kuramına dayandığı için öğrencilerin yaşam boyu becerilerini geliştirmeyi amaçlıyor.Ancak bunun gerçekleştirilemediğini düşünüyorum, çeşitli nedenler var...”K.7

“Öğrencilerin yaşam boyu öğrenmelerini sağlamak için öğrenmeyi öğrenme öğretilmelidir. Program pratikte yaşam boyu öğrenmeye uygundur. Fakat programın uygulanışında sıkıntılar olabilir. Denetçiler tarafından programın uygulanışı değerlendirilmelidir. Yapararak yaşayarak öğrenmeye ilişkin etkinliklerin düzenleneceği sınıf ortamının oluşturulması bizim eğitim sistemimizde zordur. Etkinliklere ayrılan sürelerin yetersiz olduğunu düşünüyorum.” K13.

“Programın amacının yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirmek olmadığını düşünüyorum. Öğrencilerde merak duygusu geliştirilmiyor....”K15.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme kavramının anlamına, yaşam boyu öğrenmenin günümüzdeki önemine, çağdaş bir öğretmenin sahip olması gereken yaşam boyu öğrenme becerilerine ve uygulanmakta olan ilköğretim programlarının yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirme açısından yeterliğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yaşam boyu öğrenme kavramı bazı katılımcılar tarafından öğrenme zamanı ile ilişkilendirilerek, bazı katılımcılar tarafından da kişisel gelişim ve uyum açısından ele alınmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin görüşleri alan yazındaki tanımlarla genel hatları ile benzerlik göstermektedir (Gelpi, 1984; Breivik, 2000; Avrupa Komisyonu, 2002; Candy, 2003; Akkoyunlu, 2008; Jarvis, 2010; Günüş, Odabaşı ve Kuzu, 2012). Atik Kara ve Kürüm(2007) tarafından yapılan araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeyi, farkında olmadan gerçekleşen bir öğrenme olarak tanımladıkları, öte yandan küçük bir kesiminin ise, bireyin kendini geliştirmesi, gelişmelere uyum sağlamak için öğrenme olarak tanımladıkları; bu kavramı çoğunlukla derslerden ve hocalarından duydukları belirlenmiştir. Öte yandan, öğrencilerin yaşam boyu öğrenmeyi bir gelişim gereksinimi olarak gördükleri ve öğrenmenin her yaşta, her yerde gerek bilinçli gerekse farkına varmadan gerçekleşen bir olgu olarak anlaşıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulguların bu sonuçlarla paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre yaşam boyu öğrenme, bireysel ve mesleki alandaki hızlı değişime uyum sağlamak açısından önemli görülmektedir. Alan yazında da yaşam boyu öğrenmenin önemi ve gerekliliğine ilişkin süreklilik, kendini geliştirme, teknolojiye uyum sağlama, merak, bilgi artışı ve öğrenme isteği gibi özelliklere vurgu yapılmıştır (Lake, 1997; Duyff, 1999; Koç, 2005; Akt. Atik Kara ve Kürüm, 2007). Chapman ve Aspin(1997) de yaşam boyu öğrenmenin başlıca amaçlarından birinin daha başarılı bir yaşam için kişisel gelişmeyi sağlamak olduğunu belirtmiştir. Sınıf öğretmeni adayları, öğretmenlerin sahip olması gereken en önemli yaşam boyu öğrenme becerilerinin öncelikle öğrenmeye karşı olumlu tutum sahibi olma, gelişime açık olma, meraklı olma, kişisel ve mesleki gelişim için çaba harcama, bilgiye ulaşma yollarını bilme, araştırma ve bilimsel düşünme becerisine sahip olma, teknolojiyi etkili olarak kullanabilme ve üst düzey düşünme becerilerine sahip olma şeklinde belirtmişlerdir. Bu görüşlerin de alan yazındaki yaşam boyu öğrenme becerilerini büyük ölçüde içerdiği söylenebilir (Knapper ve Cropley, 1991; Candy and Crebert, 1994; Cornford, 2002; Crowhter, 2004; Adams, 2007; Koç, 2007; Figel, 2007). Selvi(2007) tarafından araştırmada İngilizce öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri belirlenmiş ve yaşam boyu öğrenme yeterlikleri en önemli yeterlik alanı ortaya çıkmıştır. Bu çalışmayı izleyen araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri iki alanda toplanmıştır. Birinci alt yeterlik alanında öğretmenin mesleki yaşamı sürecinde kendini mesleki açıdan geliştirmeye yönelik sahip olması gereken yaşam boyu öğrenme becerileri yer almakta, ikinci alt yeterlik alanında ise öğrencilerin etkin birer yaşam boyu öğrenen bireyler olmalarına yönelik öğretmen sorumluluk ve rollerini kapsayan beceriler yer almaktadır (Selvi, 2011).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarısı (n=11) ilköğretim programlarının yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirmeye hizmet ettiğini, başka bir deyişle programları bu açıdan etkili ve işlevsel bulduklarını belirtmiş, diğerleri ise(n=9) programları bu açıdan yetersiz olarak değerlendirmiştir. Bu durumun nedenleri arasında, hedeflenen becerilerin yaşama geçirilememesi başlıca faktör olarak görülmektedir. Başka bir ifade ile öğretmen adayları, programlarda yer verilen yaşam boyu öğrenme becerilerinin öğrencilere kazandırılmasında sorun olduğu görüşündedir. İlköğretim düzeyindeki temel becerileri ölçmeyi amaçlayan Pisa, Timss, Pirls gibi bazı uluslar arası sınavlarda Türkiye'nin elde ettiği ve düşük düzeyde kalan sonuçlar (Eğitim Reformu Girişimi Eğitimi İzleme Raporu, 2009) bu bulgu ile örtüşmektedir. Uygulanmakta olan ilköğretim programlarının geçmişe kıyasla yaşam boyu öğrenme özellikleri ve becerileri açısından daha duyarlı ve donanımlı olduğu söylenebilir. Yaşam boyu öğrenme ile uyumlu olarak, öğrenmeyi öğrenen, öğrenmeyi yaşamının geneline yayan, öğrenme becerilerine sahip bireyler yetiştirme amacına daha da yaklaşıldığı dikkat çekmektedir. Yine de öğretim programlarının vizyonlarında yer alan ve yaşam boyu öğrenmeye işaret eden beceri ve özelliklerin, kazanım ve etkinliklere yeterince yansıtılmadığı, vurgulanan temel becerilerin gerçekleştirilmesinde de sorunlar yaşandığı görülmektedir (Demirel, 2011).

Araştırmada elde edilen bulgular ışığında, araştırma kapsamındaki sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmenin anlamına, günümüzdeki önemine ve yaşam boyu öğrenme becerilerine ilişkin kavram yanlışlarının olmadığı, belirtilen boyutlarda alan yazındaki betimleme ve değerlendirmelerle örtüşen algılara sahip oldukları görülmüştür. Katılımcıların gerek son sınıfa kadar aldıkları dersler, gerekse yaptıkları uygulamalar (Okul Deneyimi dersleri) dolayısı ile bu algılara sahip oldukları söylenebilir. Öte yandan yaşam boyu öğrenmenin önemini kavrayan ve yaşam boyu öğrenme

becerilerinin öğrencilere etkin biçimde kazandırılması gerekliliğini savunan, ileride uygulayacakları programları bu bilinçle eleştiren öğrencilerin kendilerinin bu becerilere ne derecede sahip olduğu ayrı bir araştırma konusudur. Nitekim Diker Coşkun (2009), tarafından yapılan araştırmadan elde edilen bulgular üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenmeye olan eğilimlerinin istenen düzeyde olmadığını ortaya koymuştur. Sözü edilen çalışmada üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin belirlenmesini amaçlamış ve “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri” ölçeği 1545 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Araştırma sonunda öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri düşük düzeyde bulunmuştur. Ölçekten elde edilen puan ortalamalarına bakıldığında en yüksek puan ortalamasına sahip fakülte Güzel Sanatlar, en düşük ise İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi olmuştur. Lisansüstü akademik çalışma yapma isteyen öğrencilerin puan ortalaması diğerlerine kıyasla daha yüksek bulunmuş ve cinsiyet değişkeni açısından kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark gözlenmiştir. Şahin, Akbaşlı, ve Yanpar ve Yelken(2010) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin algıları “Yaşam Boyu Öğrenme İçin Anahtar Yeterlikler” ölçeği ile belirlenmiş ve öğretmen adaylarının kendilerini en fazla yeterli buldukları alanın ana dilde iletişim becerisi. en az yeterli buldukları alanın ise yabancı dilde becerisi olduğu saptanmıştır.

İlköğretim programlarındaki yaşam boyu öğrenme becerilerinin öğrencilere etkin biçimde kazandırılabilmesi için problem dayalı öğrenme, proje tabanlı öğrenme, etkin öğrenme vb. öğrencinin gerekli bilgiye ulaşmasını sağlayan öğrenci merkezli, araştırma-sorgulama ve üst düzey düşünme becerilerini işe koşan öğretim yaklaşımlarının uygulanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Adams, D. N. (2007). Lifelong learning skills and attributes: The perceptions of Australian secondary school teacher. *Issues in Educational Research*, 17, 1-12.
- Akkoyunlu, B. (2008). Bilgi okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenme. 8. *Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Konferansı*, 6-8 Mayıs 2008 (s:11-15), Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Atik Kara, D. ve Kürüm, D. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme kavramına yükledikleri anlam (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği), 16. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 5-7 Eylül 2007, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Avrupa Komisyonu. *What is lifelong learning?* 15 Haziran 2011 tarihinde http://ec.europa.eu/education/policies/lll/life/what_islll_en.html adresinden erişilmiştir.
- Bogdan, R. & Biklen, S. K. (1998). *Qualitative research for education: An introduction to theory and methods*, Boston: Allyn and Bacon.
- Breivik, P. S. (2000). Information literacy for the sceptical library director. *IATUL Conference Queensland University of Technology*, Brisbane, Queensland, Australia. 3 Haziran 2011 tarihinde www.iatul.org/conference/proceedings/vol10/papers/breivik_full.html adresinden erişilmiştir.
- Candy, P. C. (2003). *Lifelong Learning and Information Literacy*, Report for U.S. National Commission on Libraries and Information Science and National Forum on Information Literacy.
- Candy, P. C. & Crebert, G. (1994). *Developing lifelong learners through undergraduate education*, Canberra: AGPS.
- Chapman, J. D. & Aspin, D. N. (1997). Lifelong learning: concepts and conceptions. *International Journal of Lifelong Education*, 19 (1), 2-19.
- Cornford, I. R. (2002). Learning-to-learn strategies as a basis for effective lifelong learning. *International Journal of Lifelong Education*, 21(4), 357-368.
- Crowther, J. (2004). “In and against” lifelong learning: Flexibility and the corrosion of character, *International Journal of Lifelong Education*, 23(2), 125-136.
- DPT (2001). VIII.Beş yıllık kalkınma hayat boyu eğitim veya örgün olmayan eğitim özel ihtisas komisyonu raporu. 19 Mayıs 2010 tarihinde <http://ekutup.dpt.gov.tr/egitim/oik584.pdf> adresinden erişilmiştir.
- ERG(Eğitim Reformu Girişimi İzleme Raporu: Pisa 2009 Sonuçlarına İlişkin Değerlendirme) 25 Eylül 2011 tarihinde http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/enews/aralik2010/PISA2009DeğerlendirmeNotu_Final_2.pdf adresinden erişilmiştir.
- Diker Coşkun (2009) *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- Demirel, M. (2011). Lifelong learning and its reflections on Turkish elementary education curricula. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 1(1), 87-105.
- Dong, W. (2004) “Improving student’s lifelong learning skills in circuit analysis” *The China Papers*, November, 75-78.
- Figel, J. (2007). *Key competences for lifelong learning-European reference framework*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği sürecinde Türk eğitim sistemi: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 66-80.
- Gelpi, A. (1984). Lifelong education: Opportunities and Obstacles. *International Journal of Lifelong Education*, 3(2), 79-87.
- Günüç, S., Odabaşı, H.F. ve Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2),309-325.
- Jarvis, P. (2009). *The Routledge International Handbook of Lifelong Learning*. USA: Routledge.
- Knapper, C. K. & Cropley, A. J. (1991). *Lifelong learning and higher education*, 2nd Ed., London: Kogan Page.
- Koç, G. (2007) “Yaşam boyu öğrenme” . *Eğitimde yeni yönelimler* (Ed.Ö.Demirel), Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Miles, M. B & Huberman, M. A. (1994) *Qualitative data analysis : An expanded sourcebook*. (2nd Ed.). California: SAGE Publications.
- Patton, M.Q.(2002). *Qualitative research and evaluation methods*. (3rd ed.) Thousands Oaks: Sage Publications.
- Scales, P. (2008). *Teaching in the lifelong learning sector*. Bukingham, GBR: Open University Pres.
- Selvi, K. (2007). The English language teachers’ competencies, presented paper The Fifth International JTET Conference, The conference conducted at the meeting in the University of Debrecan, Hungary, May 30-June 2 2007, 1-10.
- Selvi, K. (2011). Teachers’ lifelong learning competencies, *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 1(1), 61-69.
- Şahin Akbaşlı ve Yanpar Yelken(2010). Key competences for lifelong learning: The case of prospective teachers, *Educational Research and Review*, 5(10), 545-556.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8.Baskı) Ankara: Seçkin Yayınevi.

Extended Abstract

In the information age the rapid changes in science and technology make it necessary for people to have more skills. Because of this reason lifelong learning concept which depends on individuals’ taking the responsibility of their own learning and which basically means the spread of learning opportunities throughout the life span, is getting more and more attention day by day. Lifelong learning which is considered as a holistic approach by some international institutions has the philosophy of “education from birth to death” and has some common goals such as; generalize pre-school education from the aspects of both quality and quantity, construct a real basic learning model, ease the transportation from school to work, encourage adults to learn, renew the sources of the system and provide consistency between the pieces of the system. A lifelong learner is essentially someone who consciously engages in both formal and informal learning throughout their life span. Lifelong learners have been characterized as individuals who are aware of the need for learning and of the relationship between learning and “real life”, have a self-concept which is favorable towards lifelong learning; are highly motivated to learn; and able to set personal objectives, apply knowledge, locate information, and evaluate their learning.

The aim of this study is to determine the perceptions of primary school teacher candidates about lifelong learning. The study group of this study has included 32 senior students studying at Hacettepe University, Department of Elementary Education. A phenomenological research design is used as a qualitative research technique in this study. The interview has been used in this study and the data collected has been analyzed with descriptive analysis. The descriptive analysis has been conducted in four stages. These are forming a frame for the descriptive analysis, data processing according to the thematic frame, defining the findings, and interpreting the findings. In the process of descriptive analysis, firstly a frame has been formed regarding the research questions and then the findings have been defined according to this frame. Findings are presented by taking the questions of the interview into consideration and tried to be described clearly. To increase the reliability of the findings, another expert is asked to analyze the same data. The findings attained in the light of the thematic codes formed have been presented together with direct extracts from students’ thoughts.

According to the findings of the research, there exists a similarity between the thoughts of teacher candidates about lifelong learning and the base lines of the definitions of the term in literature. Some participants have associated the term lifelong learning with the time of learning and some identified it with self-improvement and adjustment. Lifelong learning has been considered of vital importance also in terms of adaptation to the rapid changes in work life. Primary school teacher candidates have stated that the lifelong learning skills the teachers need to have are having a positive attitude towards learning, being open to development, being curious, making an effort for career

development, knowing how to reach information, being able make a research and think scientifically, using technology effectively and having higher order thinking skills. It is seen that in order to put lifelong into practice it is necessary to develop a positive attitude towards lifelong learning as well as organizing and promoting educational activities, improving individuals' high order thinking, research, study skills and usage of technology, and increasing their levels of self-regulation, self-efficacy and self-confidence.

With respect to the thoughts of teacher candidates, the basic skills taking place in elementary school curricula are formative. When the literature is examined, it is seen that the basic skills pointed out by the participants about lifelong learning coincide with the ones in literature. Teacher candidates think that there exists a problem in making the students acquire the lifelong learning skills, in other terms, making them practice these skills in real life. The underachievement of Turkey in exams like Pisa, Timms and Pirls is an indication of this finding.

The primary school teacher candidates indicated the strengths of the primary school curricula as: the objectives are for the development of students' research and questioning skills, they are student-centered, how to learn is taught, they are based on the philosophy of progressivism, they make use of active learning, they teach collaboration and cooperation, they evaluate both the product and the process like performance assessment, they include topics related to daily life, they improve problem-solving skills, they promote active participation, they are based on the theory of constructivism.

On the other hand, they indicated the weaknesses of the primary school curricula in terms of realizing life-long learning as: there may be some difficulties while doing practices in appropriate time and under proper conditions, they generally focus on theory rather than practice, practices are sometimes unaffordable and unapproachable, activities take a lot of time, teachers do not have enough knowledge about lifelong learning, there are not clear instructions which tell the students how or what to do, there is little emphasis on social values, there is a lot of homework for the students and it sometimes becomes inevitable for the parents to do them themselves, the number of out of the class activities is limited.

It is thought that it can be useful to apply student-centered educational approaches like problem-based learning, project-based learning, active learning etc. which help the student to reach and find out necessary information so as to make students acquire life-long learning skills figured in primary school curricula.